

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Baconi Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S.
Albani, Summi Angliæ Cancellarii, Opera omnia, Quæ
extant: Philosophica, Moralia, Politica, Historica ...**

Bacon, Francis

Francofvrti ad Moenvm, 1665

V. De Rebus adversis.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10497643-5

Facta, & Doctrinas, iis Auctoritatem aliquam tribuentes; Ut magna ex parte jam pridem factum est. Certe optandum esset, ut in omnibus circa Religionem Consiliis, ante oculos Hominum prafigeretur Monitum illud Apostoli: *Ira Homini non implet Iustitiam Dei*. Atq; ut verum dicamus, optime & prudentissime observatum est ab uno ex *Patribus*, profundæ sapientæ viro; nec minus ingenue, & sincere, ab eodem prolatum, & evulgatum; *Eos, qui conscientias premi, usq; vim inferri suadent, sub illo Dogmate, Cupiditates suas subtexere, illamq; rem sua interesse, putare.*

IV. DE VINDICTA.

Vindicta agrestis quædam Iustitia est, quæ quo magis in Humana Natura serpit, eo fortius Legibus severis est evellenda. Etenim *Injuria illata*, Legem tantummodo violat; Atreposita, Legem auctoritate sua plane spoliat. Certe, in *vindicanda injuria*, æqualem se quis Inimico suo silit; In remittenda vero, superiorem: *Regium* enim est, *Ignoscere* Equidem memini dixisse *Salomonem*: *Honori est Homini, offensas præterire*. Quod jam præterit, in integrum restitui non potest: At prudentes sat habent præsentia & futura curare. Nugantur igitur, & se frustra conturbant, qui præteritarum rerum satagunt. *Injuriam* nemo, *Injuria* ipsius causâ, infert; verum, ut ex ea, *Lucri* aliquid, aut *Voluptatis*, aut *Honoris*, sibi conciliet: Cur igitur cui piâ succenseam, quod se potius quàm me diligat? Quod si quis ex malignitate mera sit injuriosus: quid tum? Etiam *Spina* & *Rubus* pungunt & lacerant, quia natura sua utuntur. *Vindicta* præcipue Excusationem merentur, in iis *Injuriis*, de quibus *Lege* cautum non est. At simul prospiciat quis, ut *Gen⁹ vindicta* ejusmodi sit, quod non sit *Legi* obnoxium. Alias ipse sibi *Pœnam* conduplicat, *Inimicus* vero *Lucrû* facit. Sunt, qui, inter sumendam *Vindictam*, cupiunt, ut læsi intelligant, unde *Malum* illud sibi ingruerit. Nempe generosior est iste *Affectus*: Siquidem videntur illi non tam ipsa ultione delectari, quam ut læsum *Facti* sui poeniteat. At vili ingenio præditi, & malitiosi, instar sagittarum sunt, quæ per tenebras volant. *Magnus Dux Florentia Cosmus*, acutissimum telum vibravit in *Amicos* perfidos, aut injuriosos: *Legimus* (inquit) *& mandatum habemus, ut Inimicis nostris ignoscamus: at nuppiam legitur, astringi nos, ad ignoscendum Amicis*. Verum *Spiritus* *lob* loquitur meliora: *Numnam* (inquit) *de manu Dei bona accipiemus, neq; mala istidem quandoq; sustinebimus?* Quod etiam, aliquo modo, de *Amicis* dici par est. Hoc certissimû est, *Hominem*, qui *Vindicta* studet, sua vulnera refricare, quæ alias, sibi relicta, sanari & consolidari potuissent. *Ultiones publica*, maxima ex parte, prospere cedunt: Quales erant, propter cædem *Cæsaris*, cædem *Pertinacis*, cædem *Henrici Quarti Magni* illius *Gallia Regis*, & aliorum complurium. At in *vindictis* privatis hoc minime tenet. Quin potius, *Homines* *Vindicativi* vitâ fere agunt *Veneficarum*, quæ ut aliis sunt exitiabiles, ita ipsæ plerumq; exitu infaustum fortiuntur.

V. DE REBUS ADVERSIS.

Grande prorsus sonabat *Seneca*, more *Stoicorû*, cum diceret; *Bona rerum Secundarû optabilia, Adversarum mirabilia*. Certe, si *Miraculum* recte ponatur illud, quod *Naturam* superat, cernû-

tur *Miracula* maxima in *Calamitatibus*. At priorem illam *Sententiam* magniloquentiâ superat, alterum ex ejus *Dictis*: Et excelcius quiddam est, quam *Ethnico* conveniat, *Vere magnum, habere Fragilitatem Homini, Securitatem Dei*. Sane hoc *Dictum* in *Poesi* fuisset tolerabilius, ubi transcendentia ista magis probantur. Ac ut verum dicamus, *Poesia* hoc intactum non reliquerunt. Eadem enim fere res est, quæ adumbratur, in portentoso illo *Poetarum* antiquorum *Commento*; Quod *Mysterio* videtur non carere; imo & *Statum Christianum* non obscure referre; Nimirum de *Hercule*: Qui cum ad folvenda *Promethei* vincula proficisceretur, (in *Prometheo* autem figura *Naturæ* humanæ repræsentatur) *Oceani* longitudinem in *poelo figulino* emensus est; *Ubi* ad vivum *Christiana Constantia* depingitur, quæ in fragili carnis testa, per *Mundi* fluctus, undiq; circumfusus, navigat. Verum ut à *Granditate* verborum, ad *Mediocris* descendamus; *Rerum secundarum* præcipua virtus est *Temperantia*, ad *versarum Fortunado*: Quæ in *Moralibus* reputatur pro virtute maxime *Heroica*. Quin & *res prosperæ*, ad *Veteris Testamenti* *Benedictiones*; *adversa*, ad *Novi* *Beatitudines*, pertinent: Quæ, & re ipsa majores sunt, & clariorem *Divini* *favoris* revelationem exhibent. Attamen etiam in *Veteri Testamento*, si *lyra Davidis* aures præbeas, plures invenias *Threnos*, quam *Exultationes*. *Spiritus* autem *Sancti* calamus, diffusus tractavit *lobi* afflictiones, quam felicitatem *Salomonis*. *Res prosperæ*, non sine plurimis timoribus & molestiis transeunt; *Adversa* itidem suis solatiis & spe non vacant. Videmus certe in acupictis, melius placere, cum imagines coloris lucidioris sunt, flamen autem telæ, coloris magis opaci, quam cum flamen ipsum splendidius est, imagines autem tenebrosiores. *Judicium* igitur capi potest, quid cordi magis volupe sit, ex eo, quod oculos magis delectat. Habet certe *virtus* simile quiddam odoramentis quibusdam pretiosis; quæ fragrantissima sunt, aut incensa, aut tusa. Nam *fortuna prospera* fortissimum *vitiâ* hominum indicat, *adversa* *virtutes*.

VI. DE DISSIMULATIONE ET SIMULATIONE.

Dissimulatio est artium Civilium compendium quoddam, & ars infirmior: Etenim, & ingenium acre, & robur animi constans, ad hoc requiritur, ut quis sciat, quando verum proferendum sit, atq; id facere audeat. Itaq; inter inferiores *Politicos* reponuntur, qui magni sunt *Simulatores*.

Quod discrimen, bene apud *Tacitum*, *Cæsarem Augustum* inter & *Tiberium*, adnotatû est. Etenim de *Livia* sic ait: Quod esset, cum *artibus maris*, & *simulatione filii*, bene composita. *Artes Imperii* *Augusto*, *Simulationem* *Tiberio* attribuens. Idem alibi hisce verbis, *Mucianum* inducit, *Vespasianum* ad arma contra *Vitellium* sumenda hortantem: non adversus *Augusti* acerrimam mentem, nec adversus *Tiberii* cautissimam senectutem, insurgimus. Quare hæ facultates, *Artium Civilium*, & *Simulationum*, sunt prorsus distinguendæ. Esto igitur, ut sit felicitas ita quisquam acuminis, tantæque perspicacia, ut distinguere queat, quæ palam faciendæ quæ occultandæ, quæ tanquam in crepusculo producendæ, temporum etiam & personarum ratione pensata; (Quæ revera artes sunt *Politica*, & *Civiles*, ut *Tacitus*